

The image features a large, semi-transparent cross centered in the background. In the foreground, a silhouette of a person stands with their arms raised in a gesture of praise or prayer. The background is a warm, golden sunset or sunrise over a hazy landscape. The overall color palette is monochromatic, consisting of various shades of brown, tan, and gold.

RELIGIE OF CHRISTUS

A. E. Knoch

RELIGIE OF CHRISTUS.

Van religie (Grieks: *deisidaimonia* = voor-demonen-bevreesd zijn) is in het woord van God slechts zeer zelden sprake. Zelfs de weinige plaatsen, waar dit begrip in de grondtekst voorkomt, zijn in de meeste vertalingen door omschrijvende benamingen onduidelijk uitgedrukt zoals b.v. in Hand. 17:22 en 25:19, waar wij o.a. kunnen lezen:

HSV: “... dat u in alle opzichten zeer godsdienstig bent”

En: “... enkele geschilpunten over hun eigen godsdienst”.

NBG: “... dat gij in elk opzicht buitengewoon ontzag voor godheden hebt

En: “... twistpunten over hun eigen godsdienst”.

CV (concordante vertaling): “... seid ihr sehr religiös”

En: ... Streitfragen über ihre eigene Religion.

Nog verwarrender wordt het als rituelen (Grieks: *threskeia* – Hand. 6:5; Jac. 1:26,27) als religie aangeduid worden, of in plaats van “Jodendom” (*Joudaïsmos* – Gal. 1:13,14) over de “religie van de Joden” gesproken wordt. Wat is religie dan? Beslist niet wat wij onder bijgeloof verstaan. Paulus heeft de Atheners bepaald niet verweten, dat zij bijgelovig zijn. Niemand zou nog naar hem geluisterd hebben, als hij dat gedaan had. De apostel heeft in tegendeel zijn woorden zeer zorgvuldig gekozen om hen voorzichtig bewust te maken van hun onwetendheid over de ene ware God. Hij erkende, dat zij zeer religieus waren en naast hun vele afgodsbeelden zelfs een sokkel hadden staan met het opschrift: “de onbekende God”. Inderdaad waren de Atheners ondanks hun onwetendheid zeer godsdienstig, als wij onder “godsdienstig” verstaan, wat het werkelijk betekent, namelijk *eerbiedige verering*. Zonder meer gold hun verering valse goden, dus afgoden en demonen (vgl. 1 Cor. 10:20). Hun onderdanigheid was het resultaat van de vrees voor onberekenbare geestelijke machten, die zij door aanbidding probeerden gunstig te stemmen. Het zou echter niet handig zijn en bovenal zinloos hun dat met nuchtere woorden voor te houden. Paulus deed iets heel anders. Daar zij iets vermoedden van de “onbekende God” neemt hij deze aanduiding als aanleiding om hen duidelijk te maken, dat God niet onkenbaar is, omdat Hij Zich op vele wijzen openbaart. Zo probeert Paulus hun aanbidding in de juiste banen te sturen.

Ook Festus gebruikt het woord “religie” (Hand. 25:19) met het oog op de aanklacht van de Joden, die Paulus probeerden te doden. Voor buitenstaanders leek het alsof de Joden alleen maar andere goden vereerden dan de overige volkeren.

Deze beide teksten in de Handelingen der Apostelen zijn de enige, waarin het begrip “religie” in de Schrift voorkomt. Wat een tegenstelling tot het zeer vrije gebruik van dit woord in onze tijd. Het is voor het overgrote deel zover gekomen, dat de aanbidding van God zodanig gedegeneerd is, dat het christendom nauwelijks meer dan een vorm van godsdienst voorstelt en wij met recht over de christelijke “religie” kunnen spreken in tegenstelling tot de niet-christelijke religies. Dat zou echter niet zo moeten zijn. De ware gelovigen in Christus verafschuwen iedere soort religie, elke lege vorm en geestdrijverij en het telkens opnieuw vreesachtig zoeken naar zekerheid. Zij vormen geen “religieuze gemeenschap” of “christelijk lichaam”, veeleer *zijn* zij het lichaam van Christus, het complement van Hem, Die het al in alles compleet maakt (Ef. 1:23 C.V.).

Is het niet merkwaardig, dat het woord religie zo zelden in Gods woord te vinden is? Geeft het niet te denken, dat het nooit met betrekking tot gelovigen in Christus of tot een apostel toegepast wordt? In de brieven van Paulus, in zijn onthullingen van de waarheid voor het huidige beheer van de genade, zoeken wij het tevergeefs. Aan de andere kant is het precies het passende woord voor de vrees voor bovennatuurlijke machten en krachten, die door de mensen aanbeden worden en waaraan zij allerlei soorten offers brengen, om hen verzoeningsgezind te stemmen. Dat is echter pure afgodendienst, hoe die religie zich ook noemen mag. Het heeft niets met God en het werk van de heilige Geest te maken. Iemand heeft eens gezegd, dat de mens een religieus dier is en instinctief een onzichtbare, hogere macht vreest. Vanuit deze vrees zou hij alles wat maar te bedenken is doen, om deze macht mild te stemmen. Helaas is het zo, dat zeer velen, die zich christen noemen, zo handelen. Zij vervangen de God van de Bijbel door valse goden; zij nemen voetstoots riten en ceremonies over van zowel het Jodendom als ook van andere religies en proberen, niet eens bijzonder goed, volgens dit mengelmoes een “vroom” leven te leiden. Zij zoeken gunst en voorrechten te verwerven door zogenaamde goede werken. Zij willen in eigen kracht een geloofsgerechtigheid verkrijgen en eindigen toch slechts in eigengerechtigheid. Zij verwachten redding en rechtvaardiging als beloning voor hun religieuze inspanningen. En zij verwonderen zich, dat zij de innerlijke vrede met God niet vinden. De verkeerde weg heeft echter nog nooit naar het doel geleid. Wie verkeerd rekent, zal een verkeerd resultaat krijgen. De ware gelovige vindt redding en rechtvaardiging, vreugde en vrede, rust en geluk en nog veel meer zegeningen alleen in Christus.

Religie heeft niets met de genade van God te maken, ze is alleen maar een teken van het streven van de mensen om zegeningen (lees: beloningen) voor hun in eigen kracht en overeenkomstig eigen oordeel gedane inspanningen te krijgen. Zij stellen God zogezegd een ruilhandel voor. Zendingen hebben bij de meestal zeer religieuze volkeren, aan wie ze het evangelie willen verkondigen, de grootste moeite het begrip genade ook maar bij benadering duidelijk te maken, omdat juist de alles overstijgende genade van God niet met religie, met de uit angst geboren aanbidding van onverklaarbare machten, verenigbaar is. Zelfs het christendom faalt hier maar al te vaak, als de mens tot inspanningen wordt opgeroepen, om God te bereiken, maar er weinig of niets gezegd wordt over hoe *God werkt* om de mens te bereiken.

Wat wij tegenwoordig religie noemen is grotendeels een optelling van ceremonies, uiterlijke vormen, waarbij het niet altijd gemakkelijk is, hier een duidelijke scheiding te trekken. Paulus waarschuwt ons voor de rituelen van de engelen (boodschappers), omdat zij ontkennen, dat Christus het Hoofd is (Col. 2:18,19). In Christus zijn wij veel meer dan engelen en hebben we geen vastgelegde cultische vormen en formules nodig, anders had de apostel ons zeker daarop gewezen. Hij zegt echter geen enkel woord daarover. Anders dan Jacobus in zijn brief aan de 12 stammen, waarin hij over een ijdel en een rein ritueel spreekt¹ (Jac. 1:26,27 NCV).

Het verschil tussen het Jodendom en de religies van andere volkeren is heel eenvoudig. De Joden vreesden de ene ware God, de natiën echter leefden in de vrees voor demonen, voor valse goden. Hoe weinig invloed de vreze Gods echter op de harten van de Joden had, toont de kruisiging van Christus op aandringen van de religieuze leiders van het volk. Veel uitsluitend gevend is het feit, dat over de “religie” van de Joden gesproken wordt in verband met hun poging Paulus ter dood te brengen. Een filosoof, die zorgvuldig de koers van de religies, vooral ook van de christelijke kerken, onderzocht heeft, is tot de conclusie

¹ NBG: een waardeloze en een zuivere godsdienst; St.Vert.: een ijdele en een zuivere godsdienst.

gekomen, dat de “religie radicaal de morele maatstaven van de mensen bedorven” heeft. Heeft hij daarmee gelijk? Als wij in aanmerking nemen, dat die zo religieuze mensen, van wie de heilige wet beveelt: “Gij zult niet doden” het als hun religieuze plicht zagen, hun Messias te doden en Zijn apostelen om te brengen, willen wij hem zonder meer gelijk geven.

Wij hebben geen religie nodig met al haar uiterlijke bijkomstigheden. Wat wij nodig hebben is Christus, onze Heer en Hoofd. In Hem hebben wij onbelemmerd toegang tot de Vader en God ziet ons in Christus. In Hem zijn wij levend gemaakt, zijn wij een nieuwe schepping, zijn wij gerechtvaardigd en vrijgekocht. Niet omdat wij ons heel bijzonder streng en ijverig aan welke ceremonies en rituelen dan ook houden; niet omdat wij ons uit eigen beweging inspannen om goede werken te doen in de hoop daarvoor beloond te worden; niet omdat wij edeler en het meer waard zijn om geliefd te worden dan andere mensen; niet omdat wij ons aan kerkelijke voorschriften en overleveringen van mensen onderschikken – dat alles telt bij God niet. Ons geloof en onze heiliging, ons willen en werken, onze vrede en onze vreugde, kortom alles wat ons in Christus geschonken is, is een *genadegave* van God. Voor ons is het geen vraag, religie of Christus, ritueel of geloof, angst of vertrouwen. Wij zijn in Christus, wij leven in de genade van de ene God, in wiens hand alles rust en wiens hart ons liefheeft. Hem prijzen wij en wij verheerlijken Zijn Naam in Christus Jezus, onze Heer.

A.E. Knoch
U.R.3/1980